ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΥΠΟΥ
Θ.ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ-Θ.ΑΝΑΣΤΑΣΙΛΑΚΗΣ
ΤΗΛ. 724-918 721-983 FAX. 726-427
http://www.diavlos.gr/kpt-press-clipping/

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Αγγελιοφόρος της Κυριακής
ΤΗΛ.779.111 ΤΗΛ.3333366 FAX:3230188

21 ΦΕΒ. 1999

Θέατρο

■ Ο «ΠΕΡΙΚΛΗΣ» ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Δραματική μεταφορά και Virtual Reality

Του Σάββα Πατσαλίδη,
καθηγ. Θεατρολογίας του ΑΠΘ

Το θέατρο πάντοτε ταυτιζόταν με τα όνειρα και τις σκιές και οι υποκριτικές μάζες με απούσες παρουσίες. Ποτέ όμως αυτό το μεταπαίγνιο ανάμεσα στο είναι και στο φαίνεσθαι δεν έφτασε σε τέτοιο βαθμό τελειότητας όσο στο Σέξπιρ και στα έργα του «Κυμβελίνος», «Χειμωνιάτικο Παραμύθι» και «Τρικυμία», όπου πλέον οι σχέσεις ζωής και εικόνας συσκοτίζονται εντελώς.

Ο Περικλής, είναι το πρώτο δείγμα (όχι όμως το καλύτερο) αυτής της στροφής του Σέξπιρ προς την κατεύθυνση της ονειρικής λογοτεχνίας που ακουμπά πλέον ολοκληρωτικά στο παζλ των ψευδαισθήσεων για να υπενθυμίσει και στο θεατή πως η ζωή δεν προσποιείται ότι είναι «σαν το θέατρο», αλλά η ίδια είναι στην κυριολεξία της θέατρο, μια αέναη παρέλαση από-υλικοποιημένων όγκων.

Η αλήθεια είναι ότι η παράσταση του «Περικλή» από την Πειραματική Σκηνή κάπως με ξάφνιασε, ίσως γιατί δεν έχουμε συνηθίσει το σκηνοθέτη της, το Ν. Χουρμουζιάδη, σε τόσο απρόβλεπτες αναγνώσεις. Εχοντας να παλέψει με ένα δύσχρηστο και αν θέλετε, σε πολλές στιγμές, «άχαρο» υλικό, του οποίου αμφισβητείται ακόμη και η αυθεντικότητα, βρήκε κάποιες λύσεις, όχι όμως αρκετές για να αποδώσουν πειστικά την κεντρική σύλληψη του έργου. Θεμελιώνοντας την ανάγνωσή του σχεδόν αποκλειστικά στο ερωτικό στοιχείο, την αδικία και την αισιοδοξία, πέρασε σε δεύτερη μοίρα την έννοια της δραματικής μεταφοράς, που εκτιμώ ότι είναι και η σπονδυλική στήλη των σκηνικών παθημάτων. Αυτή επιβάλλει τη σκηνοθεσία τους.

Ως θεατρική γραφή, ως ανάπτυξη, ως δομή, ο «Περικλής» παραπέμπει κατευθείαν στη λογοτεχνία του φανταστικού, αυτό που σήμερα θα ονομάζαμε ενδεχομένως «virtual reality», γι' αυτό πιστεύω πως δε θα μπορούσε να βρεθεί καλύτερος σύγχρονος χώρος προβληματισμού και αναλογιών από το «ομοίωμα» της μεταμοντέρνας σκέψης, εκεί όπου αναδεικνύεται η καταλυτική δύναμη του εικονικού. Εάν ο Σέξπιρ είχε στη διάθεσή του τα μέσα που έχουμε σήμερα για την παραγωγή του μη αυθεντικού (που ωστόσο θεωρούν ως αυθεντικό) να είστε σίγουροι ότι θα έκανε ένα θέατρο πολυμέσων.

Βέβαια, ο Ν. Χουρμουζιάδης πού και πού έκανε κάποιες διστακτικές προσπάθειες να επικοινωνήσει με τη σεξπιρική μυθιστορία από τη σκοπιά ενός μεταμοντέρνου ομοιωματικού κόσμου (και εδώ το ένστικτό του δε λάθεψε), του έλειπαν ωστόσο τα αναγκαία εργαλεία και οι γέφυρες. Εμεινα με την εντύπωση ότι δεν είχε ξεκάθαρη άποψη ως προς τα πού ήθελε να πάει με αποτέλεσμα να θολώνει και να εξασθενεί τα όποια συμπεράσματα περνούσε στην πλατεία.

Οι περισσότεροι ηθοποιοί έδειχναν να γλεντούν τους ρόλους τους, φαίνονταν όμως ανέτοιμοι να δεχτούν τις προκλήσεις και την περιπέτεια που προϋποθέτει μια εμπλοκή με μια σχεδόν μετανεοτερική ανάγνωση ενός κλασικού κειμένου. Μολονότι κινήθηκαν σχετικά άνετα, συγκρατώντας το γκροτέσκο σε θεμιτά όρια, τα πορτρέτα τους εξαντλούνταν, ενίοτε μηχανικά, στη επιφάνεια του λόγου, λες και δε ζούσαν μέσα στις εικόνες αλλά επάνω στις εικόνες. Μέγα σφάλμα. Τέτοια έργα απαιτούν τέλεια τεχνική και αυτοσχεδιαστική φαντασία. Απαιτούν φωτοσκιάσεις και ποικιλίες ρυθμών. Ο Κουμαριάς (Περικλής) μάλλον καμωνόταν το ρόλο του, με μικρή εξαίρεση τη στιγμή της αναγνώρισης με τη Μαρίνα. Η Σαλτίρη έβγαλε κάποια τυπικά και εύκολα στοιχεία του ρόλου, στα πιο δύσκολα όμως ήταν απρόσωπη και ψεύτικη. Δεν πατούσε γερά στον τύπο. Η Σταμούλη μάλλον στεγνή και δύσκαμπτη δεν έπεισε ως Θαΐδα. Της έλειπε ο οίστρος. Νομίζω η συγκεκριμένη διανομή την αδίκησε. Κάποιες καλές στιγμές είχαν οι υπόλοιποι ηθοποιοί στις πολλαπλές διανομές τους (τους αναφέρω: Δημητριάδης, Θεοδωρίδης, Κυριάκογλου, Λύτρας, Μανισσάνου, Μαυρόπουλος, Μιχαηλίδη, Μόχλας), με καλύτερο το Ναζίρη που έδωσε με λιτά μέσα τα περιγράμματα των ρόλων του. Εδειχνε μια σχετική άνεση με τα σαρκία των προσωπείων του.

Ο Βόμβολος συνέθεσε μια μουσική (διακειμενική) παρτιτούρα με ρυθμική ποικιλομορφία που μάλλον δυσκόλεψε τα πράγματα για το σκηνοθέτη, γι' αυτό και πέρασε σχεδόν ανεκμετάλλευτη. Ο Βέττας σχεδίασε το χώρο και τα κοστούμια με φαντασία, όχι όμως καλπάζουσα. Από την όψη του έλειπαν αυτά που ενδεχομένως θα βοηθούσαν το σκηνοθέτη να «εκμοντερνίσει» (όπως τουλάχιστον έδειξαν οι προθέσεις του) το δύστροπο υλικό του. Οι φωτισμοί του Κουτράκη αρκετά προβλέψιμοι μπορεί να είχαν χρώμα, δεν είχαν όμως τίποτε το ιδιαίτερο.

Ο Χρήστος Θεοδωρίδης, η Μαρία Σαλτίρη και η Μένη Κυράκογλου